

« تغییراتی که به نظر می‌رسد سینمای ما عقب‌تر از آن است. بله عقب است. در مفهوم تغییر نظریه راجع به نظارت چه می‌گوید؟ در جهان غرب رده‌بندی سنی قائل شدند. در فضای ما با مجموعه‌ای از فاکتورهای متعلق به پروانه ساخت، پروانه نمایش و شیوه‌هایی که الان در سینما با آن مواجه هستیم فقط متعلق به ۴۰ یا ۴۵ سال گذشته نیست. سال‌های سال است که وجود دارد. یعنی اگر متون تاریخی حوزه سینما و رادیو و تلویزیون و بعد مطبوعات را ببینید، همه اینها در آن حاکم بوده است. از یک جایی مفهوم آزادی به معنای مدرن خودش تابعی از تغییرات تکنولوژی شده است. در یک روزگاری امکان قرنطینه کردن یک فضا موجود بود الان دیگر موجود نیست. آیا ما با همان شیوه‌های دوران آنالوگ می‌توانیم نظام قرنطینه‌گی‌مان را حفظ کنیم؟ به نظر من این به ما حکم می‌کند که به یک بازنگری جدی در همه حوزه‌ها دست بزنیم که خدای نکرده به این احترام متقابل لطمه‌ای وارد نشود.

« یکی از تغییراتی که سال‌هاست درباره آن صحبت می‌شود ضرورت دبیرخانه دائمی جشنواره است و دبیری که مدام تغییر نکند تا سیاست‌های تثبیت شده بتواند نتیجه بدهد. از این حیث اتفاقاً شما در یکی از سخت‌ترین دوره‌های تاریخی دبیری را پذیرفتید یعنی اگر سال بعد بود یا یک سال از دولت جدید گذشته بود، شاید یکسری از چالش‌ها وجود نداشت. چون خیلی‌ها معتقدند که در واقع اجرای جشنواره امسال با دولت جدید یا دبیر جدید هست، ولی فیلم‌ها محصول سیاست‌های دولت قبل بوده است. به همین دلیل معتقدند اگر بخواهیم شاهد تغییر و تحولات باشیم باید جشنواره سال بعد را در نظر داشته باشیم. چقدر به این اعتقاد دارید؟ همیشه این سؤال وجود دارد که چرا جشنواره فجر باید تابع تغییر دولت‌ها باشد؟ یعنی با تغییر دولت‌ها و جناح‌های سیاسی باید سیاست‌ها، رویکردها و سبک مدیریت‌ها تغییر کند؟ آیا همین وابستگی سینما به سیاست را نشان نمی‌دهد یا آیا سبایه سیاست بر سینما سنگین نیست و آیا همین باعث بی‌ثباتی‌اش نمی‌شود که در نتیجه کارکردهایش دچار مسأله شود؟ باید بحث کلانی در حوزه فرهنگ و هنر در جهان امروز صورت بگیرد که فکر می‌کنم حداقل من در خودم چنین صلاحیتی نمی‌بینم که بخواهم راجع به همه اجزای

آن صحبت کنم، اما من همیشه روزگار هر زمان که بحثی در این مورد بوده است شرایط و تغییرات سیاسی را درک می‌کنم، اما درک نمی‌کنم چرا باید این تغییر شرایط سیاسی در حوزه فرهنگ که امری بنیانی و بنیادی است اینقدر تأثیر بگذارد، چه چیزی در این میانه قرار است جابه‌جا شود؟ آیا قرار است دیدگاه‌های متفاوتی فراهم شود و آیا ما می‌توانیم فرهنگ، تمدن و تاریخ این سرزمین را تابعی از شرایط سیاسی کنیم؟ تا به حال که نتوانستیم، نه الان، نه صد سال پیش، نه پانصد سال پیش و نه در دو هزار سال آینده، از نظر من مقدرات فرهنگی این سرزمین عمیق‌تر از این حرف‌هاست که بتوان بر آن با دیدگاه‌های سیاسی توافقی یا سیطره پیدا کرد.

« ولی تغییر دولت‌ها این اتفاق را پدید می‌آورد؟

به لحاظ اجرایی بله اما نه به معنای تغییر بنیادهای فرهنگی. به همین دلیل من اصلاً سینمای ایران را به این شکل نمی‌بینم، امسال هم همین‌طور بوده است اصلاً ننگ‌م که این جشنواره متعلق به دولت قبل یا بعد است، من همه هدفگذاری‌ام این بود که ما می‌توانیم به رونق ماقبل کرونا برسیم. من از روز اول با دوستان خودم در جمع‌های خصوصی گفتم آمار سال ۹۷، ۹۸ و ۹۶ به چه صورت است و آنجاها چه اتفاقاتی افتاده است،

حوزه فرهنگ، حوزه تقابل نیست. بلکه حوزه فرهنگ، حوزه گفت‌وگو، تعامل، دیدن، شنیدن و خواندن است. مگر می‌شود با دیدگاه‌های سیاسی این حوزه را مدیریت کرد؟ هر کسی که بخواهد با دیدگاه سیاسی این حوزه را مدیریت کند از نظر من و به گمان من از پیش شکست خورده است

چون دوره کرونا را دوره‌ای ویژه می‌بینم و پس از آن تغییر و تحولات اجتماعی را داریم و با بحران‌های اجتماعی مواجهیم و به هر شکل با برخورد‌های اجتماعی مواجه‌ایم و من همه اینها را در یک بسته فرض می‌کنم، یعنی کمتر پیش می‌آید که شما به دلایل طبیعی... البته بیماری امر طبیعی نیست... و خارج از اراده انسان فضایی حاکم می‌شود که همه چیز متوقف است و همه در خانه‌هایشان هستند و بعد مسائل اجتماعی پیش می‌آید یعنی بالاخره آن تقابل‌ها و درگیری‌ها فضا را کمی مشوش می‌کند و باز دوباره دسته‌بندی‌ها شکل می‌گیرد و شکل‌ها عوض و تقابل‌ها حاد می‌شود. حوزه فرهنگ، حوزه تقابل نیست. بلکه حوزه فرهنگ، حوزه گفت‌وگو، تعامل، دیدن، شنیدن و خواندن است. مگر می‌شود با دیدگاه‌های سیاسی این حوزه را مدیریت کرد؟ هر کسی که بخواهد با دیدگاه سیاسی این حوزه را مدیریت کند از نظر من و به گمان من از پیش شکست خورده است. گاهی اوقات ممکن است آدم‌ها، مدیران یا فیلم‌سازان در این فرآیند هم مقصر باشند یا نباشند من می‌گویم هر فیلمی که در سینمای ایران ساخته می‌شود محصول همه ماست چه خوب و چه بد. این تفکیک‌ها از نظر من در حوزه فرهنگ تفکیک‌هایی بیمار است. ممکن است سال آینده جشنواره فیلم فجر برگزار شود و فیلم‌های بدتری از امسال هم داشته باشد، ممکن است ۲ سال دیگر در همین دولت فیلم‌های خیلی بهتری باشد، اساساً از این زاویه نگاه نمی‌کنم چون معتقدم این زاویه خطرناک است. یعنی پیش از اینکه به همگرایی منجر شود به نوعی تقابل ختم می‌شود که باز براساس این مدل شخصیتی هم تقابل، گفت‌وگو، نقد و بررسی در حوزه فرهنگ قابل فهم و درست است. اصلاً بدون تفکر انتقادی که نمی‌شود کاری کرد. یکی از دوستان گفت توییکی از بزرگ‌ترین منتقدین جشنواره فیلم فجر بودی، چطور دبیری آن را پذیرفته‌ای؟ بله من می‌توانم منتقد یک امری باشم، اما حضور من در آن گریزناپذیر است، همه ما همین هستیم. در مطبوعات، تلویزیون، اقتصاد و... هم همین است؛ زندگی و حیات اساساً گریزناپذیر است.

« در واقع درون گود می‌ایستید و نقد می‌کنید.

بله. من می‌توانم جشنواره را اداره کنم و همچنان منتقد بعضی از بخش‌های